

בס"ד ל' כסלו ה'תשע"ו
הדלקת נרות - 16:17
צאת השבת - 17:09
רבנו תם - 17:39
שעון חורף - לפי הלוח המדוייק של "אור החיים"

שנה שש עשרה - עלון מס' 795
@ בשבת וביום ראשון ר"ח **טבת**.
@ לא אומרים "**צדקתך**".
@ מוסיפין בהפטרה פסוק ראשון ופסוק אחרון
"השמים כסאיי" ומ"מחר חודש".

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפטידין: "דני ושפחז"
(זכריה ב')

פרשת מקץ

בשבת מוציאים 3 ספרי תורה.
ביום ראשון מוציאים 2 ספרי תורה.

מלניני הפרשה:

- ← יוסף פותר את חלומותיו של פרעה ועולה לגדולה בארץ מצרים.
- ← יוסף נושא לאישה את אסנת בת דינה, אשר יולדת לו שני בנים: אפרים ומנשה.
- ← לאחר שעברו שבע שנות השובע, הגיעו שנות הרעב כפי שניבא יוסף.
- ← עשרת אחי יוסף באו מצרימה לשבור אוכל.
- ← יוסף הכירם והם לא הכירוהו. הוא דורש מהם להביא את בנימין.
- ← האחים סיפרו ליעקב על הקורות אותם, יעקב מסרב לשלוח את בנימין.
- ← יוסף מקבל את אחיו בכבוד רב ומסדר להם משתה כיד המלך.
- ← הבחינה והניסיון בגביע.

שביבים לחנוכה הזרמזים בפרשת מקץ
"ויהי מקץ שנתים ימים". ברוב השנים חל חנוכה בפר' מקץ, וסימנך: 'מקץ שנתים' נוטריקון שמאל נר תדליק זמן מזוזה. סימן כל הנרות עם השמישים מ"ד, וסימנך: נחמד למראה פני נר חנוכה מ"ד. ויש אומרים "וגל"ה על ראשה" בגימטריא מ"ד.
וטבח טבח' ויהי' (מג-טז) האות ח' מטבח, והתיבה והכ"ן הם אותיות חנוכה, וסמך לסעודות שעושים בחנוכה, ואותיות וטבח טבח, בגימטריא מ"ד כמו הנרות.
"אדני שאל את עבדיו" - הקב"ה תובע ושואל מאיתנו "היש לכם אב או אח", דהיינו איך אתם סוברים "א"ב" היינו שצריך להדליק בכל יום יותר, ביום ראשון א' וביום שני ב', "או א"ח", או שצריך להיות פוחת והולך להדליק להדליק ביום א' ח' נרות, וביום שני ז' נרות. "ונאמר אל אדני יש לנו 'אב' זקן" - שאנחנו פוסקים בבית הלל שצריך להדליק ביום ראשון א' וביום שני ב', ולהיות בכל יום מוסיף והולך, ורק כך נוכל להכניע את היצר הרע שנקרא זקן וכסיל.
"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על-היא"ר"
"ויהי" - 25 בגימטריה, רמז לכ"ה.
"מקץ" - מכסלו קמו צרים.
"שנתים" - שמאל נר תדליק זמן מזוזה.
"ימים" - ימנע מבכי ימנע מהספד.
"ופרעה חלם" - ופרשו רבותינו ע"ה, ח' לילות מדליקין.
"והנה עמד" - נבצאת הכוכבים נדליק הנרות עד מניעת זרכים.
"על היא"ר" - עד ליל השמיני ישרפו אור רובם.

פינת הניבים והפתגמים

שמן זית זך = שמן טהור ומובחר שהופק מזיתים. בהשאלה: אדם מיוחס.
בא כשמן בעצמותיו = הדבר נעם לו.
הוסיף שמן למדורה = בהשאלה: הוסיף כעס ורוגז.
טוב שם משמן טוב = תכונותיו הטובות של אדם חשובות יותר מממונו.
מסתלה ומשמנה = מהמעולה והמובחר.
כזית = כגודל זית. בהשאלה: מידה קטנה.

"קול יון וקול אנה, קול חתן וקול כלה" מזל טוב ואיחולים לבניים

ליעקב מוסאי הי"ו ולנורית אדרי, ליעקב ופנינה לקטוי הי"ו לנישואי ע"מי עם זייה מנב"ת יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר.
"ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל"

הסירו מכשול מדרך עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

חודש טבת

מזל החודש: גדי, על שום שבחודש טבת בשנה מבורכת גשמים מתחילים השדות להוריק והגדיים יוצאים למרעה. טבת הוא החודש העשירי למניין חודשי השנה ליציאת מצרים מניסן, והרביעי למניין חודשי השנה לבריאת העולם מתשרי.

שמות החודש: במקרא מוזכר החודש פעם אחת בלבד במגילת אסתר **"בחודש העשירי הוא חודש טבת"**.

רוב שמות החודשים במקור כנראה **בבלי** והובא ע"י שבי ציון. במקורות מוזכרים כמה טעמים לשם החודש:

טבת מלשון **טובה**, כי בחודש הזה היתה טובה לישראל.

"טבת גדלה בו הדסה". הדסה היא אסתר שנלקחה בחודש זה לבית המלך אחשורוש ובכך צמחה טובה לעם ישראל, שכן אסתר השפיעה על ביטול גזרת המן. (קידוש ירחים דר' פנחס).

טובה אחרת צמחה לעם ישראל, בחודש טבת, **"שבו נהרג**

סיחון ועוג שנתיירא משה מהם" (מדרש שמות החודשים). סיבה אחרת לשם היא אולי מלשון **הטבה**,

תיקון שיפור, ראש חודש טבת חל בסיום חג החנוכה והוא מקבל הארת נרות על כל ימי החודש, כי בראש תלוי כל החודש כלומר בהטבת הנרות. ימיו 29 = כ"ט - ראשי תיבות: **כל-טוב**.

"בניד כשתלי זתים" - חינוך

חינוך - סגולה לחנוכה וראש חודש טבת
א' בטבת - תאריך מופלא! אם יש מישהו ש"נולד" מדרך התורה, אח שבניק או אחות מבולבלת חס ושלוס, הדלקת הנרות ב-א' בטבת (מוצאי שבת) נושאת סגולה להחזיר את הבנים הכי רחוקים בתשובה. כיצד? כי א' בטבת הוא יום פטירתו של אברהם אבינו, וה' הבטיח לו: **"תקבר בְּשֵׁיבָה טוֹבָה"** = ראשי תיבות **טב"ת**. למה הוא נקבר בשיבה טובה? כי ביום מותו הוא ראה את ישמעאל בנו עושה תשובה. הילד הכי רחוק-מתורה בעולם, חזר בתשובה - אז הילדים שלך לא יכולים!:

כתוב **"פי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי"** הרה"י יהודה צדקה זצ"ל - ראש ישיבת 'פורת יוסף',

היה מדגיש את לימוד המוסר שיש בפסוק זה עד כמה גדולה חובתנו בחינוך ילדינו, כי כשאדם יעלה לשמים הוא ייתבע על כך ויצטרך לתת דין וחשבון מפורט כיצד הוא חינך את ילדינו, שהם פקדון שהקב"ה הפקיד בידינו, למען יוכל העולם להמשיך להתקיים כרצונו ועל פי חוקיו משפטיו ותורתיו.

שיעור התורה הגדול בתבל

מקום מיוחד לנשים

ארגון **"אברהם יגל"** משדר בלוויין **בכל מוצאי שבת** את שיעורו של **הראשון לציון** הרה"ג **יצחק יוסף שליט"א** בבית הכנסת **"אוהל מועד"** בשעה **20:30** השיעור יוקרן על בני **מסך ענק**. בע"ה תתקיים **שעודה רביעית**, בחסות **"בית הלחם"**

לעשר מרכת מלך סוב

לדניאלה ושיי דמתי היינ

להולדת **הבן נ"י**. יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו. יתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה **לשמחה קינזו ולרבה ויוסי דמתי היינ** שירו נחת מיוצאי חלציהם

ברכה והצלחה

לאברהם בן יפה וכלה בת תמר שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות ולהצלחת **דוד-אלדר, אור-חיים, אל-חי ואוריאל בני חן** שיתגשמו משאלותם לטובה

כל הישועות והברכות

לשלימה ואליה חילכי היינ שתדעו לסעודה הרביעית בלויין זכות מרן **עובדיה יוסף זצ"ל** תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו כל משאלות ליבם. שיזכו באושר ובפרנסה טובה. וברכה והצלחה לילדיהם ליהי, ש-י-לי, ואמלי בנות אליה ויהי רצון שיזכו לבן זכר

לע"נ החסיד והענו

אברהם באבאי בן יוסף ז"ל. נפטר ו' טבת **יום שישי פקידת שנתו**

ברכה והצלחה

לדוד בן יפה **ואליה** בת תמר שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות ויזכו לזיווג הגון לילדיהם

ברכה והצלחה

ליעקב בן מלך ויפה בת מולוק שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות ולהצלחת **רבקה, דוד, אברהם, שלמה, תהילה, ליטל ונתנאל בני יפה** שיתגשמו משאלותם לטובה.

ברכה והצלחה

לירושלם ושמירת מועלמי שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות ויזכו לזיווג הגון לילדיהם

לע"נ החסיד והענו

אברהם באבאי בן יוסף ז"ל. נפטר ו' טבת **יום שישי פקידת שנתו**

ברכה והצלחה

לדוד בן יפה **ואליה** בת תמר שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם להצלחה **לבן-דוד** ויהי בני אילנה

ברכה והצלחה

לראובן בן חוה ולרבה בת יפה שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות טובות ונעימות ויזכו לזיווג הגון לילדיהם

ברכה והצלחה

לע"נ החסיד והענו **אהרון מלכה** בן מסעודה ז"ל. נפטר ד' טבת **יום רביעי פקידת שנתו**

שבת שלום זמבורד

בריאות והחלמה איתנה:

שלמה לארי בן מרים היינ משה נאמן בן מרים היינ אברהם נאמן בן מרים היינ מרדכי עמרני בן רבקה היינ ישראל פריי רפאל בן מרים היינ יצחק-חי כהן זדה בן פרידה היינ באבאי באבאי בן מורודי היינ לירן מלכה בן ריטה ועמרם היינ

לע"נ החסיד והענו **עמוס** בן כוירה ז"ל במלאת 12 חודש לפטירתו **ב' טבת פקידת שנתו** שימלץ טוב בעד משפחתו

אילן רפאל פרץ בן אנט היינ שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת לאה בלקר בת מרסל מנב"ת שרה מוסאי בת סרוור מנב"ת סיגלית כלימי בת דינה מנב"ת רזיה סינדי בת חוה מנב"ת מרים ועלני בת גולשן מנב"ת רחל מוסאי בת ג'הרן מנב"ת

הרה"ג יוסף-מיכאל אברגיל בן רינה ז"ל שלמה כהן-זדה בן זליכה ז"ל יוחאי (אבי) ז"ל בן מרגלית שתחיה יצחק שלומי בן דבורה ז"ל שם-טוב נאמן בן סולטנה ז"ל לוי לוי בן דוד ורבי ז"ל חיים חייקה טחלוב בן שירין ז"ל איטו אבוטבול בת שמחה ז"ל

מרדכי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו

בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

הלכות חנוכה בערב שבת ובמוצאי שבת

א. ראש חודש טבת שחל בשבת, מוציאים שלשה ספרי תורה. **סדר הקריאה הוא כדלקמן:**

= קוראים בספר הראשון **ששה בפרשת השבוע**.
= והשביעי משלים בספר שני, של **ראש חודש**. (ספר במדבר, **פרשת פנחס פרק כח' "וביום השבת..."**)

= המפטיר קורא בספר תורה השלישי **בפרשת הנשיאים השייכת לחנוכה**. (ספר במדבר **פרשת נשא פרק ז')**

המשלים בספר השני אומר חצי קדיש, וכן המפטיר אומר חצי קדיש, ואם עלו שבעה עולים או יותר בספר הראשון, יאמרו שלשה קדישים, קדיש לכל ספר תורה, מאחר ונשלמה חובת היום בספר הראשון.

ב. ראש חודש טבת שחל להיות בחול, מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים שלשה עולים בפרשת ראש חודש, ומתחיל "צו את בני ישראל", והרביעי קורא בשל חנוכה בנשיא של אותו יום.

ג. כשחל יום ראשון של חנוכה בשבת, מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים שבעה עולים (לכל הפחות) בפרשת השבוע, והמפטיר קורא מברכת כהנים עד ביום השני, ומפטיר "רני ושמחי בת ציון", ובשבת שניה המפטיר קורא מביום השמיני עד כן עשה את המנורה, ומפטיר בנרות דשלמה, ולעולם אין מזכירים חנוכה בברכת ההפטרות.

ד. פשט המנהג להדליק נר חנוכה במוצאי שבת בבית הכנסת, **קודם שהשליח צבור מבדיל על הכוס**, אבל המבדיל בביתו, להוציא את בני ביתו ידי חובתו יש לו **להקדים הבדלה לפני הדלקת נר חנוכה**.

ה. הנהיגים בכל מוצאי שבת שלא לעשות מלאכה עד שיעור שעה וחומש, כשיטת רבינו תם, ומרן השלחן ערוך, גם במוצאי שבת חנוכה לא ישנו מנהגם, בדבר הדלקת נרות חנוכה, שאין זו סתם חומרא בעלמא, אלא חובה קדושה לכל יראי ה' וחושבי שמו, בהיות שהרבה מאוד מרבתינו הראשונים סוברים להלכה כדעת רבינו תם בזה, וכן הרבה מגדולה האחרונים, והמחמיר בזה ישא ברכה מאת ה'.

ו. אין מברכים בהבדלה "בורא מאורי האש" על נר חנוכה, שאין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו, ובשמן הזה שמדליקים בפנים, ואין לו נר אחר, יש אומרים שאפשר להקל לברך בורא מאורי האש על נר חנוכה, בשעת הדחק.

ז. לרוב, בחנוכה אנו קוראים בפרשת - "מקץ". בסוף פרשת "מקץ" נכתבו מספר התיבות (המילים) בפרשה **2025**. המילה **נר** בגימטריא **250** כפול שמונת ימי חנוכה נקבל **2000** נוסף את היום שבו נחוג את חג החנוכה כה' (**25**) בכסלו נקבל יחד **2025**, (כמנין התיבות בפרשה).

ח. לפעמים קורה שבשעה שרוכשים שמן זית עבור הדלקת נרות החנוכה, אומרים לחנווני שהוא מעוניין בשמן זית לחנוכה, ואף חוזר ומדגיש את זה שוב ושוב. ושואלים, האם השמן נחשב הוקצה למצוותו כמו שמן שדולק בכוסיות החנוכה ואסור בהנאה כיון שפירש שהוא להדלקת הנרות? דעתנו היא שאין לאסור את אותו השמן, משום שאנן סהדי שלמרות שפירש ואמר שקונה את השמן לכבוד נרות החנוכה, אין כוונתו להקצות גם את מה שיישאר אחרי החג, אלא כוונתו לשמן שצריך להדלקת הנרות. ולכן השמן שנותר בבקבוק לאחר חנוכה מותר להדליק בו גם לשבתות. כל הפתילות של ימי החנוכה, ישמור וישרוף יחד עם החמץ בערב פסח.

יהי רצון שבזכות הדלקת נרות החנוכה נזכה בקרוב להדליק נרות בחצרות קדשך - בבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימנו, אמן כן יהי רצון.

”מכל מלמד השכלתי...”

כח הדיבור - פרשת מקץ

רואים בפרשה לאן הגאווה מובילה את האדם. הפעם זה מיודענו פרעה שחושב שהעולם הזה הוא רק חלום הוא בעל הבית. מתחילים להופיע לו בלילות חלומות שנותנים לו אסמכתא למחשבותיו. חלום ראשון רואה עולות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר וכך גם מרגיש שבע, דשן ומלא עונג. עושה בממלכתו כל העולה על רוחו ומסתכל בגאווה על כולם. כך חושב שיעביר את חייו, הרי הוא מלך על כל מצרים שאומרים על כל העולם ובו לאנשיו ולממשלתו. לומדים זאת מהתיבה **”ותרענה”** אותיות **תור עני**, דהיינו מספיק מבט אחד של פרעה כדי שאחד מנתיניו יבין שסיים את חייו. לומדים מקריאת שמע **”ולא תתורו”** לשון רבים, דהיינו אם נכשלת במבט אחד של ראייה אסורה, תעצור ואל תמשיך להתבונן, כי אם תתבונן שוב, תענש גם על הראשונה. רואים כך אצל פרעה עבר חלום רע, תקום תתבונן על מה ולמה? לא ולא! חוזר לסורו לישון וקם שנית, ומה התוצאה? **”פרות אחרות דקות ורעות מראה ותאכלנה את הפרות הטובות.”** כך האדם ממשיך לחלום בשנתו. האם מתעורר מהחלומות ששולחים לו ומהמחשבות ומהנסיגות? לא ולא. **”והנה מן היאור עלת שבע פרות”**, והרי היאור הוא האלוהים של פרעה ודואג לו לכל צרכיו. **עלת שבע פרות**=ר"ת **שפע**. וגם החלומות מראים שאכן האלוהים שלו דואג לו. לאחר החלומות הרעים התחיל לחשוב אולי האלוהים שלו כוסע עליו. והנה מן היאור עלת **שבע**=ס"ת **נרתע** לאחוריו. ומן **היאור** אותיות **יראה** נכנסה בו, לכן כתוב ותפעם רוחו. **”ויהי מקץ”** לשון צער, הבין שלכל דבר יש סוף. וגם לגאוותן הגדול ביותר מחכה לו נפילה גדולה, כמאמר שלמה המלך ע"ה **”לפני שבר גאון”**... **”ואין פותרים אותם לפרעה”** אומר רש"י פותרים היו אותם לפרעה, אבל לא היה נכנס קולם באוזניו ולא היה לו קורת רוח בפתרונם. לומדים מספר דברים. א. שלא התאים לו מה שפתרו, דהיינו חיפש לשמוע מה שרצה ולא כך היה, לומדים כאן גם על כח הדיבור, דהיינו כאשר מדברים לשון הרע בסביבתך רק אתה קובע מה לשמוע ומה לא. ב. אם האדם ממשיך בשיתו, אל תראה לו פנים שוחקות דהיינו תמשיך אלא תראה לו קורת רוח מדיבוריו המקולקלים. ג. ידוע כשאדם חולם חלום רע ונפשו עגומה עליו, ילך לאדם שאוהבו שיפרש את חלומו לטובה, בידוע **”ברית כרותה לשפתיים”**. רואים בפרשה את הענווה של יוסף, **”ויעני”** אותיות **עניו** יוסף את פרעה **”בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה”**. דהיינו כל מה שאני אומר זה הכל מאת השם יתברך ואם אני אפרש את חלומך אולי אפרש לך לרעה אפילו שאתה אויב. רואים בפסוק גם מה קורה לעם ישראל על ידי המרצחים שיש היום. אצל פרעה שחט תינוקות ורחץ גופו המצורע, והיום יש פרעה בצורה אחרת של סכינאות ודרסיות של עם ישראל. לכן רק על ידי הענווה שנלמד מיוסף שאומר: **”אלהים יענה את שלום פרעה”**. **יענה** מלשון **עניו** את מי? מי שפוגע בעם ישראל את שלום פרעה=ר"ת **אש"ף**. פרעה קיבל 10 מכות כך הפלשתינאים יקבלו 10 מכות. תשובת המשקל שלנו זה מנין ואחדות. (עבדכם הנאמן א.ש.)

" ואבותינו סיפרו לנו "

חיים תמורת חיים

עשר שנים המתינו הזוג שפיצר לזכות בילדים. כאשר זה הגיע, אחרי עשר שנות נישואין, הם הפכו בבת אחת להורים לחמישה. נולדה להם חמישייה. אם לפני הלידה חיו בני הזוג בצניעות יתרה, מחוסר אמצעים - הרי שעם היותם למשפחה בת שבע נפשות, הם הפכו למשפחה נזקקת ממש. בשכונתם של שפיצר, בפלורידה, התגוררה קשישה אמידה בשם גברת גורדון. לאוזניה הגיע שמה של המשפחה קשת היום, והיא החליטה להירתם לעזרתם ותמכה בהם בסכומי כסף גבוהים. יום אחד הגיעה גברת גורדון לביקור בבית היולדת. היא חפצה לראות מקרוב למי היא עוזרת. כאשר פתחה את הדלת ונכנסה, נתקלו עיניה בתמונה שהייתה תלויה על הקיר. באותו רגע נפלה מעולפת על הרצפה. אמבולנס הריץ אותה לבית רפואה. היולדת הצעירה, שקיבלה מגברת גורדון כל כך הרבה סיוע, נסעה למחרת לבקרה. היא ממש לא הבינה מה כל כך ריגש את הגברת בתמונתה של אמה.

גברת גורדון התרגשה מאוד למראה המבקרת. התרגשותה גברה עוד יותר כאשר נודע לה כי היא בתה של האישה שראתה בתמונה. "אני חייבת לאמץ את חיי", אמרה והחלה לגולל את סיפורה.

"במלחמת העולם השנייה הייתי כלואה במחנה הריכוז ברן-בלאזן. היינו מאוגדות קבוצה קטנה של בנות בגילאים 14-16, שלמרות החיים במעמקי הגיהנום הייתה בנו נחישות לקיים מה שיותר מצוות.

"היה זה כמה ימים לפני חג החנוכה. אגרנו את המנות היומיות הקטנטנות של המרגרינה, כדי להשתמש בהן במקום שמן להדלקה. פרמנו מעט חוטים משולי הבגדים והכנו מהם פתילות. כעת, חסרו לנו כלי קיבול בהם נוכל להניח את המרגרינה והפתילות.

"בחבורה המעשית ביותר למטרה כזו הייתה קליפות תפוחי אדמה. אבל גם כדי להשיג 'כלים' כאלה נדרשנו לתעוזה ותושייה. היה עלינו להצליח לחמוק מצריף השינה אל המטבח ולגנוב תפוחי אדמה.

"בבדיקה בלשית גילינו כי במשך היממה ישנן חמש דקות בלבד בהן לא עומד שומר ליד המטבח: מחצות הלילה עד חצות וחמש דקות. חמש בנות החליטו לשים נפשם בכף ולנסות להשיג את תפוחי האדמה הנכספים. ביניהן אני.

"לרוע מזלנו נתפסנו. השומר שגילה אותנו, רשם את שמותינו ואת מספרינו ופסק כי מחר נוצא להורג בתלייה במעמד כל תושבות המחנה. למען יראו וייראו.

"במחנה הייתה בחורה יהודייה אחת שלא התגוררה עם כולן בצריפים. היא הייתה בחורה מוכשרת ששלטה בכמה שפות, והגרמנים הועידו לה תפקיד מיוחד: להאזין לדיווחי חדשות בתחנות זרות ולתרגמן עבור המפקדים. למטרה זו קיבלה ביתן נפרד למגורים וזכתה לפריבילגיות מיוחדות. "במוחנו עלה רעיון לנסות להיעזר בה. אולי תואיל להשתמש בקשריה ולנסות להעביר מעלינו את רוע הגזרה. "ישנו והתגנבנו באישון לילה מהצריף והגענו עד הביתן של אותה בחורה. הביתן היה חשוך, אולם שירה חרישית הובילה אותנו אל חורשה סמוכה לביתן. להפתעתנו, ראינו אותה עומדת שם, מדליקה נר חנוכה ושרה 'מעוז צור'. המראה היהודי עודד אותנו. ניגשנו אל הבחורה והתחננו בפניה על חיינו. אולם היא לא רצתה להקשיב לנו. היא גערה בנו וגירשה אותנו מהמקום...

"למחרת, בצהרי יום ראשון של חנוכה, התאספו כל אסירות המחנה בכיכר, כדי לצפות בהוצאה להורג של חמש הבנות הצעירות. המתח והחרדה היו בשיאם. כל אחת מחמשתנו עמדה על כיסא וסביב צווארה נכרך חבל תלייה. עוב בוא המפקד, הכריזו את שמונתנו, 'הפושעות שניסו לגנוב תפוחי אדמה! התליינים המתונו להוראה לבעות בכיסאות שעליהם עמדנו, ולשלחנו לעולם שכולו טוב.

"פתאום קרבה הבחורה המתרגמת, ניגשה למפקד ולחשה משהו באוזנו. ידיה נעו לכל עבר וניכר עליה כי היא נרגשת מאוד. המפקד נראה עצבני ולא מרוצה מדבריה. מכל מקום, הוא הורה להסיר את חבלי התלייה מצווארינו ופקד עלינו להסתלק". גברת גורדון נשמה עמוקות ומחתה את הדמעות מלחייה. "זמן קצר לאחר נס חנוכה הפרטי שלנו, השתחררו כל עצירות ברן-בלאזן. המלחמה נגמרה, מבלי שאספיק להודות למצילת חיי. דמותה מלווה אותי כל העת. מעולם לא יכולתי לשכוח אותה. ופתאום גיליתי אותה - על קיר ביתכם".

כעת, הגיעה תורה של היולדת הצעירה להתרגש. היה לה מה להשלים על הסיפור: "לילה לפני שילדתי, הפיעה אמי בחלום ואמרה לי חמש עבור חמש. שאלתי אותה: 'אימא, למה כוונתך?'. לא נעניתי למחרת ילדתי חמישייה. שיערתי שאמי התכוונה לכך. אולם לא ידעתי תמורת איזה חמש קיבלתי את החמישייה. עכשו אני יודעת... (הידברות)

"הנרות הללו קודש הם..."

החנוכיה הישנה נצבעה בתוך תיבת הזכוכית, ניכר היה כי ימי חייה חרטו בה את מאורעותיהם באיזמל הזמן. יוסף ישב מולה עד שנראה היה כי קמטיו הרבים הם המשתקפים על פניה. טקס הדלקת נרות החנוכה בביתו של יוסף, משונה היה. כולם ידעו: יוסף לא מדליק את החנוכיה סתם כך, בלי דמעות לא מתחילים! דמעות אלו מציפות היו את עיניו, עת היה מתקרב אליה ומלטף את פניה. משדמע, היה פונה אליה ושואל: מה את אומרת השנה? להדליק או לא להדליק?

מידי שנה עם הגיע עת ההדלקה היה מתחבט בשאלה זו. ישנם אנשים שהכל אצלם פשוט. הם ייטלו את ה"שמש" וישיטוהו אל הנר, יברכו את ברכת הנרות וידליקו, כמה פשוט. פשוט משום שחיייהם האירו להם פנים, ומי שמאירים לו פנים משך לאור הנרות. אלא שיש בעולמינו אי אלו אנשים שחיים לא היטיבו עימם, ולא האירו להם את ימייהם. עבורם הדלקת נר חנוכה אינה ענין של מה בכך. וכי כיצד זה ידליק נרות אדם השרוי בחשיכה? וכי יש לו אש? יוסף דגן השתייך לאלו ששקעה עליהם שמשם בטרם עת, ואין דינו של חג החנוכה אצל יוסף חשוך-הלב כדין חנוכה אצל אלו המוארים.

למען האמת יוסף דגן לא נולד חשוך, בילדותו מדליק היה את חנוכייתו הילדותית בשמחה ובאושר. אלא שאז באו ימי החושך והאפילה, ומחנות הריכוז כיבו את נרותיו בזה אחר זה. נרו הבכור כבה בחלמנו, השני השלישי בטרבליינקה, וה"שמש" כשנרו האחרון בידה הופרדה ממנו באכזריות על ה"רמפה" המפורסמת בבירקנאו. כך כבו נרות החנוכה של יוסף, עד שנותר לבדו כבוי ומפויח.

כעכל שנה נשבר היה קולו הסדוק של יוסף, והוא היה פורץ בבכי תמרורים: איפה שיינה? אה? איפה פייגלה? איפה מושי חיים? אה?!! וכשכתפיו רועדות, היה שומט את ראשו, ומתוך בכיו היה משבר את מילותיו: "הנרות הללו קויידש הם"... עד שנגע. ואז... בשתיקה... נכנסים היו נכדיו ועומדים סביבו. יודעים היו כי עדים הם לטקס הדלקה ייחודי ומרומם. אצלם לא מדליקים נרות חנוכה סתם כך, כמו אצל כולם, שהרי אצל כולם שרים מול החנוכיה ואצלם... בוכים. משנכנסו כולם, מרים היה יוסף את ראשו ובעיניו הזכות סוקר היה את נכדיו כרועה הסופר את צאנו, ושב להביט בחנוכיה הישנה ושואל: חנוכיה'ה? מדוע את שותקת? וכי פוחת והולך אני? מה פתאום? ראי את דודי, את חנה'לה, איציק, יענקל'ה, את רבקי וצביה, פוחת והולך אני? לא ולא!!! מוסיף והולך אני!!! וכבר יצאה בת קול והכריזה שהלכה כבית הלל. מחוייב אני בהדלקת הנר, במטותא ממך, אל תכעסי עלי. וכשדמעות שמחה בעיניו, נוטל היה יוסף את ה"שמש" בידו האחת ואת נכדיו בידו השניה ומדליק את חנוכייתו הקמוטה, כשמגרונו הנשנק היו יוצאות המילים: "הנרות הללו קודש הם" - הללו!!! - הללו!!!